

TÜRKİYE - TANZANYA EKONOMİK BİLGİ NOTU

NİSAN
2024

GÜNCEL VERİLER

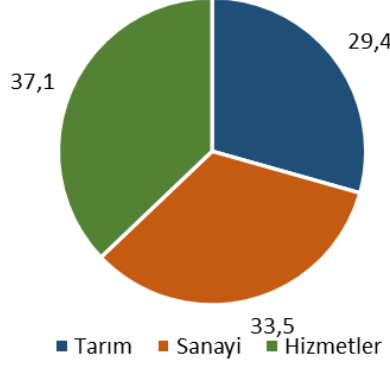
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2021	2022	2023 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	69,9	77,1	84,0
Büyüme	%	4,9	4,7	5,2
Nüfus	Milyon Kişi	59,7	61,5	63,3
Kişi Başı Gelir	USD	1.170	1.252	1.326
Enflasyon	%	4,2	4,9	4,0
İşsizlik Oranı	%	9	8,9	8,8
Cari Denge / GSYH	%	-3,4	-5,4	-5,2
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-3,4	-3,7	-3,3
İhracat	Milyar USD	6,4	6,8	7,4*
İthalat	Milyar USD	10,9	15,7	14,5*

Kaynak: IMF KEG Ekim 23, Trademap *: Temmuz 2022 – Haziran 2023 Dönemi

1. TANZANYA EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Dünya Bankası (2022)

Tanzanya Cumhuriyeti, ana karadaki Tanganyika ile Zanzibar adasının 1964 yılında birleşmesiyle oluşmuştur. Zanzibar iç işlerinde bağımsızdır ve kendisine ait bir hükümet tarafından yönetilmektedir.

Tanzanya'da büyük miktarda ve ticari olarak kullanılabilir maden kaynakları mevcuttur. Kaynakların belli başlıları altın, elmas ve tanzanittir. Bununla birlikte Malavi sınırlarında uranyum yatakları bulunmaktadır. Hali hazırda az da olsa kömür üretimi yapan Tanzanya'da son yıllarda önemli miktarda nikel yatakları bulunmuştur. Yapılan araştırmalar sonucunda, ülkede önemli miktarda doğal gaz ve petrol kaynakları bulunduğu yönünde bilgi aktarılmıştır.

Maden kaynaklarının yanı sıra, tarım sektörü ekonominin bel kemiğidir ve nüfusun büyük bir kısmı geçimini bu sektörden sağlamaktadır. Çay, kahve, tütün, pamuk, kaju ve çeşitli gıda mahsulleri üretimiyle ön plana çıkan Tanzanya'da tarım sektörü yeterince makineleşmemiştir bu nedenle verimlilik düşük ve sektör büyük ölçüde hava koşullarına bağımlıdır.

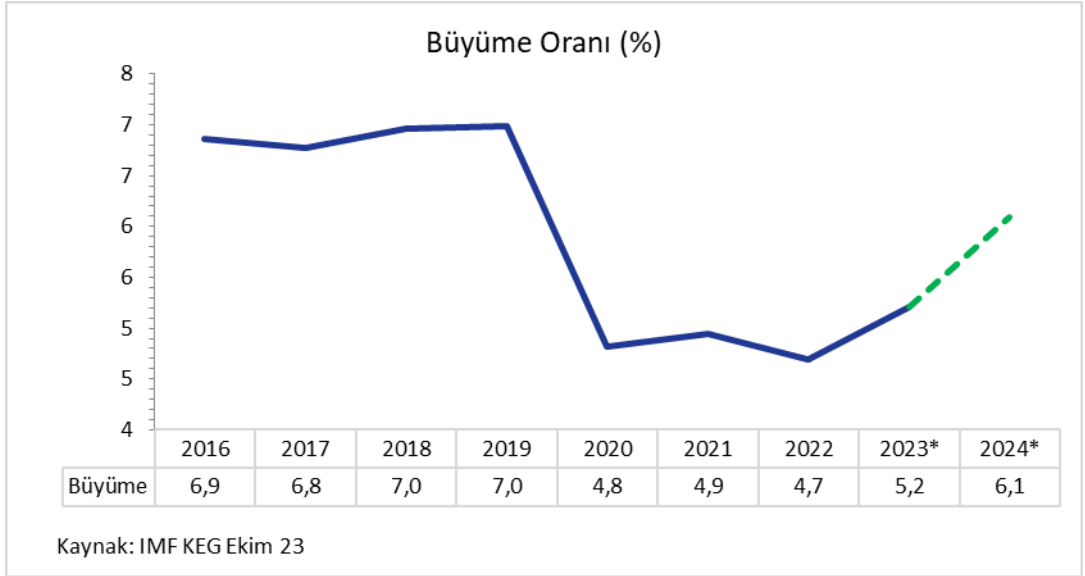
Sanayi sektörü içinde imalat sektörü ise ekonomide daha düşük paya sahiptir ancak son yıllarda gelişme göstermiştir. Gıda işleme, tekstil, içecek üretimi ve çimento gibi alanlar imalat sektörünün önemli bileşenleridir.

Özetle, Tanzanya'nın ekonomik yapısı çeşitli olup önemli potansiyellere sahiptir. Ancak, sektörel gelişim ve ekonomik dönüşümü teşvik etmek için yapısal reformlara ihtiyaç duyulmaktadır.

2. BÜYÜME

Son on yılda Sahra-altı Afrika'da en iyi ekonomik performans gösteren ülkelerin başında gelen Tanzanya'da başta sanayi ve hizmetler sektörlerinin katkılarıyla ekonomi 2019 yılında %7 oranında büyümüştür. 2021 yılında özel sektöre verilen krediler ve turizm sektörü gelirleri önceki yıla kıyasla artış göstermiştir. Böylece ekonomik aktivite canlı kalırken bir yandan da pandeminin nispeten devam eden etkileri büyümeyi sınırlandırarak büyüme hızının %4,9'a gerilemesine neden olmuştur.

2022 yılında da Rusya-Ukrayna savaşının gıda ve enerji fiyatları üzerindeki etkisiyle büyümesi %4,7'ye gerileyen ekonominin 2023 yılında turizmdeki sürdürülebilir toparlanma ile tedarik ve değer zincirlerindeki kademeli istikrarın etkisiyle reel GSYH'nın %5,2 büyüdüğü tahmin edilmektedir.

3. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri:

- Tanzania, önemli doğal kaynaklara sahiptir, bunlar arasında altın, elmas, demir, nikel, bakır, uranyum ve doğal gaz gibi madenler ile büyük tarım potansiyeli bulunmaktadır.
- Zengin vahşi yaşamı, ulusal parkları (Serengeti, Kilimanjaro Dağı) ve Zanzibar gibi turistik bölgeler, turizmi önemli bir gelir kaynağı yapmaktadır.
- Tanzania'nın genç nüfusu, işgücü piyasası için potansiyel bir güç kaynağıdır.

Zayıf Yönleri:

- Ulaştırma, enerji ve su gibi temel hizmetlerdeki yetersiz altyapı, ekonomik büyümeyi ve yatırımları sınırlamaktadır.
- Eğitim ve sağlık hizmetlerinin yetersiz kalitesi, işgücünün verimliliğini olumsuz etkilemektedir.
- Tanzania'nın yüksek yoksulluk oranı, iç tüketimi ve ekonomik büyümeyi kısıtlamaktadır.

Fırsatlar:

- Güneş, rüzgar ve hidroelektrik gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanma potansiyeli, enerji güvenliğini artırabilir ve ekonomik büyümeyi destekleyebilir.
- Doğu Afrika Topluluğu (EAC) ve Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi (AfCFTA) gibi bölgesel ticaret anlaşmaları, Tanzania için yeni pazarlar ve ticaret fırsatları sunmaktadır.
- Tarımsal üretimde verimliliği artırarak ve tarım ürünlerinin işlenmesi sektörünü geliştirerek, Tanzania ihracatını çeşitlendirebilir ve ekonomik büyümesini destekleyebilir.

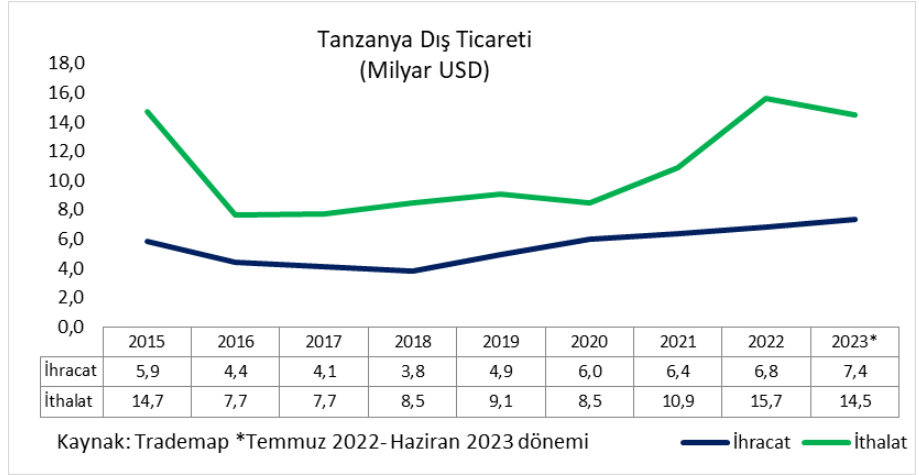
Tehditler:

- Küresel ekonomik koşullardaki değişiklikler, özellikle emtia fiyatlarındaki dalgalanmalar, Tanzania'nın ekonomisini olumsuz etkileyebilir.
- Kuraklık ve sel gibi aşırı hava olayları, tarım sektörünü ve gıda güvenliğini tehdit edebilir.
- Bölgesel politik istikrarsızlık, yatırımları ve ekonomik büyümeyi olumsuz etkileyebilir.

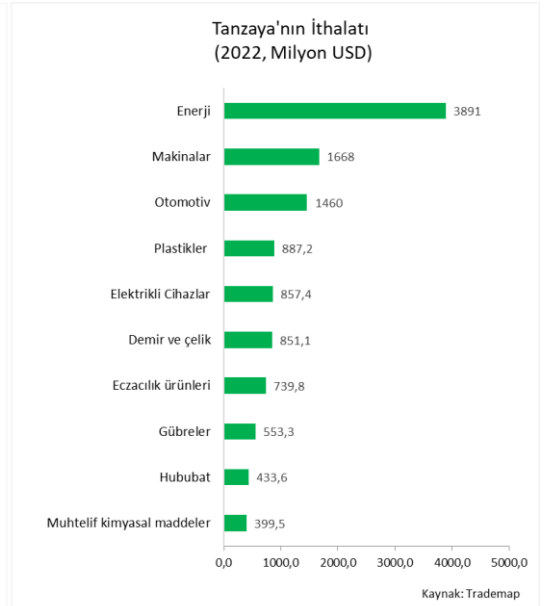
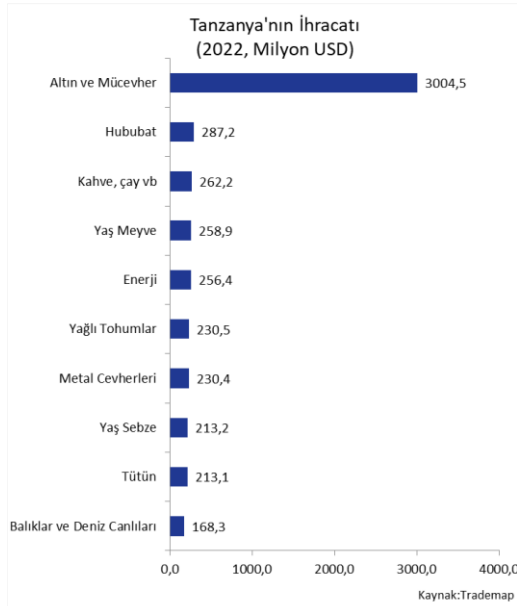
4. TANZANYA DIŞ TİCARETİ

Tanzanya dış ticaretinde genellikle açık vermektedir. 2020 yılına kadar 6 milyar USD altında gerçekleşen ihracat bu yıldan sonra 6 milyar USD üzerine çıkarak 2021 yılında 6,4 milyar USD'ye ulaşmıştır. Aynı dönem aralığında ithalat ise 2020'de 8,5 milyar USD'den 2021'de 10,9 milyar USD'ye yükselmiştir.

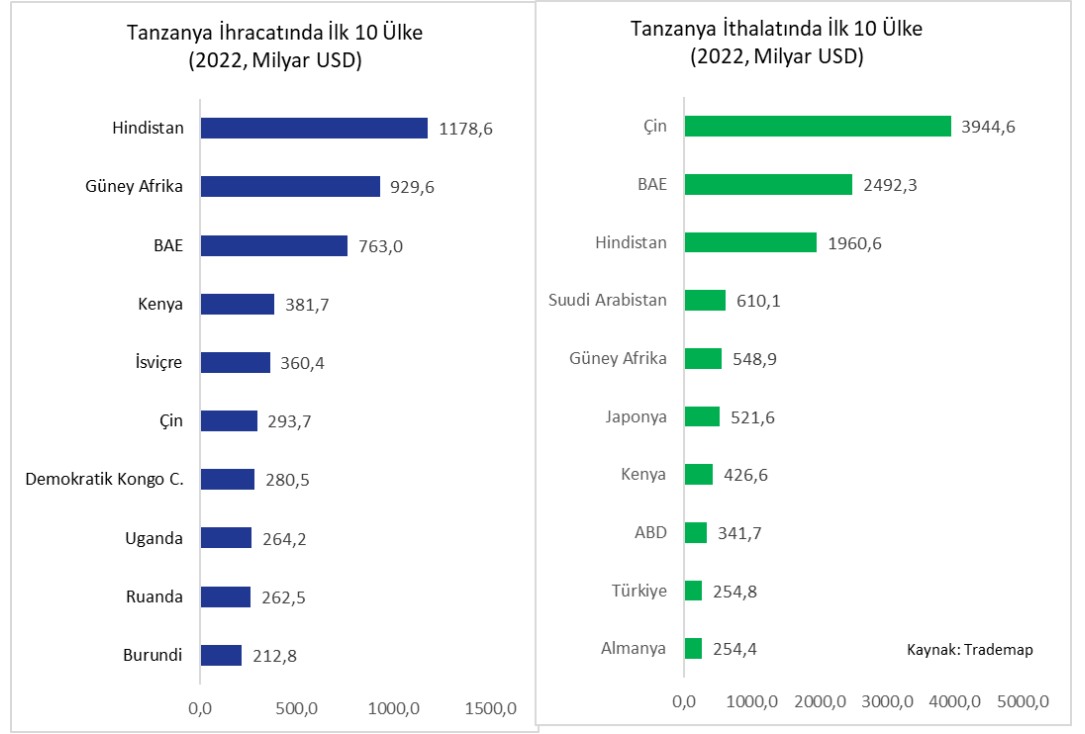
2022 yılında ihracat altın ve mücevher artmasından kaynaklı 6,8 milyar USD'ye yükselirken ithalat enerji ve makinalar ithalatının artmasından kaynaklı 15,6 milyar USD'ye yükselmiştir. Böylece 2022 yılında Tanzanya'nın dış ticaret hacmi 22,5 milyar USD'ye yükselirken dış ticaret açığı 8,8 milyar USD'ye çıkmıştır. 2023 yılının ilk iki çeyreğinde ihracatı 3,3 milyar USD ithalatı ise 6,4 milyar USD olarak gerçekleşmiştir.

Ürün bazında, 2022 verilerine göre ülke ihracatında altın ve mücevher sektörü öne çıkmaktadır. Söz konusu sektör ülke ihracatının %44'ünü oluşturmaktadır. Bu sektörü %5 ile hububatlar takip etmektedir. İthalat tarafından ise enerji sektörü ülke ithalatının dörtte birini oluştururken makinalar ithalatı %11'i oluşturmaktadır.

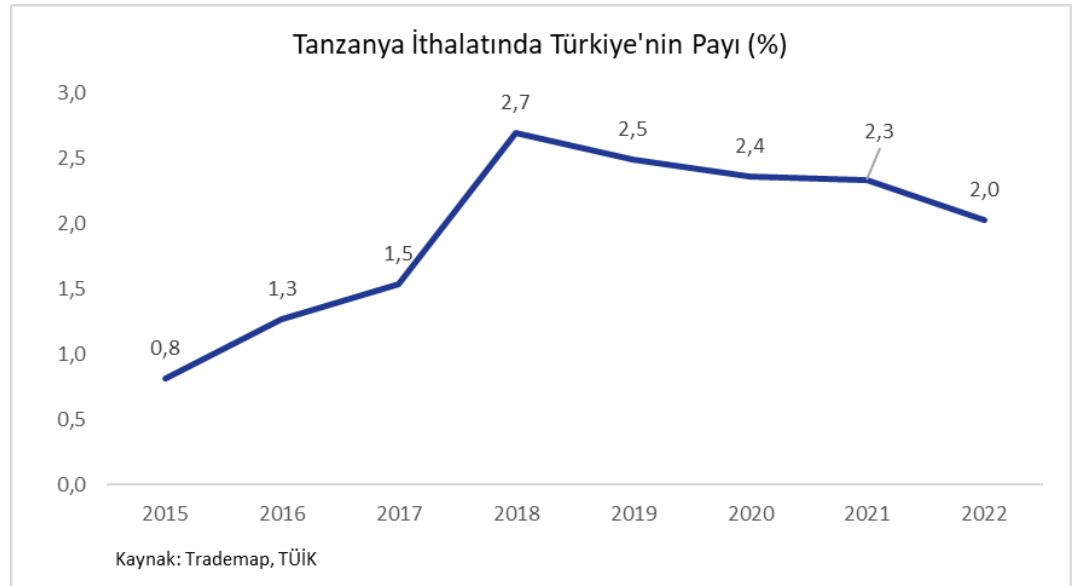

TANZANYA BİLGİ NOTU

2022 yılında Tanzanya ihracatının %17'sini Hindistan'a, %14'ünü Güney Afrika'ya ve %11'ini BAE'ye gerçekleştirmiştir. Ülkenin ithalatında ise Çin %25'lik pay ile birinci sırada yer alırken bu ülkeyi %16 ile BAE ve %13 ile Hindistan takip etmektedir.

Tanzanya'nın ithalatı içerisinde Türkiye'nin konumu incelendiğinde, Türkiye'nin Tanzanya ithalat pazarından aldığı payın 2018 yılına kadar artış eğiliminde olduğu görülmektedir. 2018 yılından sonra hafif ivme kaybeden pazar payı 2022 yılında %2,7'den %2'ye gerilemiştir. Ancak bu gerilemeye rağmen Tanzanya ithalatında 2022 yılında 9. sırada yer almıştır.

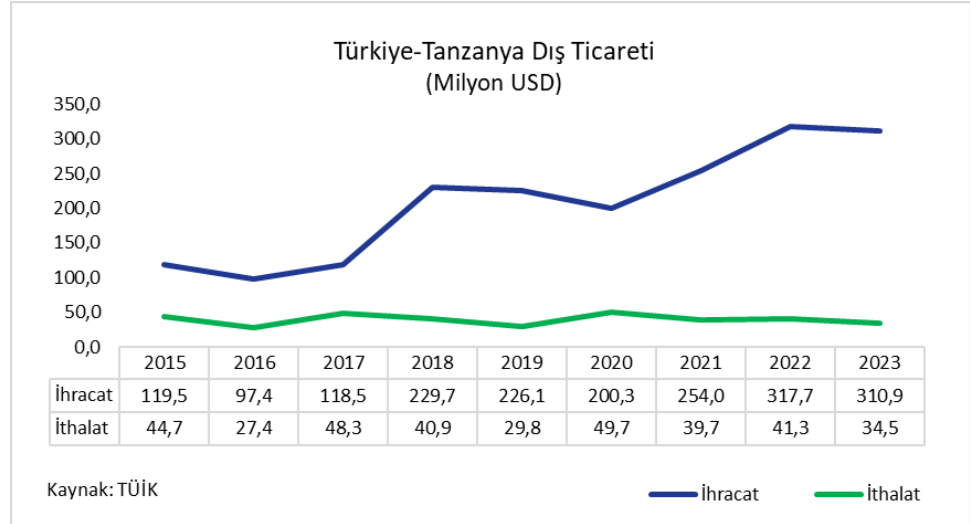

5. TÜRKİYE-TANZANYA TİCARETİ

Türkiye, Tanzanya ile olan ticaretinde net ihracatçıdır. Tanzanya'ya olan ihracat 2022 yılına kadar 300 milyon USD altında gerçekleşmiştir. 2022'de ise 317 milyon USD civarına yükselerek rekor kırmıştır. Tanzanya'dan olan ithalat ise 25-40 milyon USD bandında gerçekleşmiş ve 2022'de 41,3 milyon USD'ye yükselmiştir.

2023 yılında Tanzanya'ya olan ihracat bir önceki yıla kıyasla %2 gibi az bir oranda daralarak 310,9 milyon USD'ye, ithalat ise %16 azalarak 34,5 milyon USD'ye gerilemiştir. Böylece 2023 yılında ülke ile olan dış ticaret hacmi 365,4 milyon USD'ye yükselirken 276,4 milyon USD dış ticaret fazlası verilmiştir.

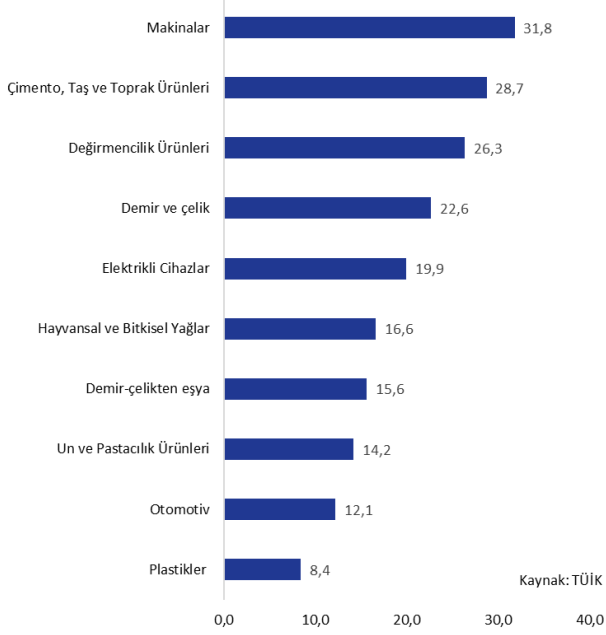
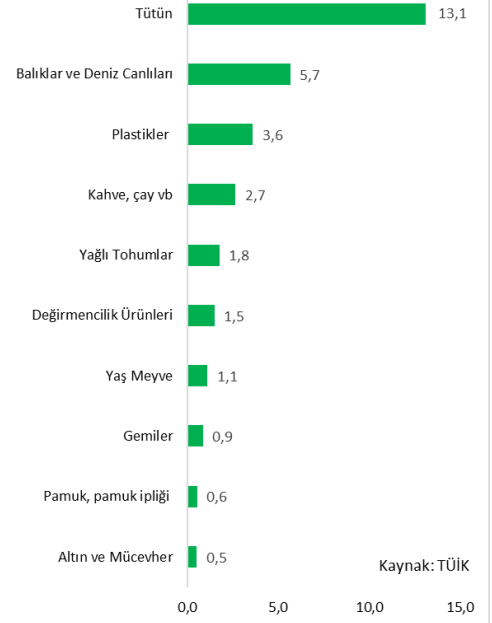

Ürün bazında ticarete ise, 2023 yılı verilerine göre, Türkiye'nin Tanzanya'ya olan ihracatında makineler, çimento-taş ve toprak ürünleri ve demircilik ürünleri öne çıkmaktadır. Söz konusu ürün grupları ülkeye olan ihracatın sırasıyla %30'unu oluşturmaktadır. Tanzanya'dan olan ithalatta ise, tütün ithalatı %41'i oluşturmaktadır.

ITC (International Trade Centre) hesaplamasına göre Türkiye'nin Tanzanya'ya 477 milyon USD ihracat potansiyeli bulunmaktadır. Potansiyel ürünler arasında da makineler ve otomotiv sektörleri yer almaktadır.

TANZANYA BİLGİ NOTU

Türkiye'nin Tanzanya'ya İhracatı
(2023, Milyon USD, ÖTS)Türkiye'nin Tanzanya'dan İthalatı
(2023, Milyon USD, ÖTS)

DIŞ EKONOMİK İLİŐKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr